

ATMINTINĖ AUTORIAMS, RAŠANTIEMS Į MOKSLO DARBUS „ŽEMDIRBYSTĖ”

Bendri reikalavimai

Mokslo darbai **Žemdirbystė** yra Lietuvos žemdirbystės instituto ir Lietuvos žemės ūkio universiteto biomedicinos mokslų srities agronomijos krypties **periodinis**, leidžiamas keturis kartus per metus, **mokslinių straipsnių leidinys**.

Jame spausdinami agronomijos krypties ir su ja susiję kitų kryptių anksčiau mokslinėje spaudoje neskelbti (išskyrus kaip tezės, trumpi pranešimai, paskaitos ar apžvalgos dalis) mokslinių tyrimų pagrindu **lietuvių ar anglų kalbomis** parašyti straipsniai. Jie turi remtis nauja, originalia tyrimų medžiaga, o turinyje turėtų atsispindėti ne tik faktų konstatavimas, bet ir statistiškai pagrįsta ryšių analizė, rezultatų priežastingumo paieškos, procesų modeliavimas, tyrimų rezultatų palyginimas su kitų autorių naujausiais duomenimis, prognozės. Redaktorių kolegija priima ir apžvalginius, kritikos, probleminius, diskusinius bei metodologinio pobūdžio darbus ir, įvertinusi mokslinį lygį bei svarbą, gali juos skelbti šiame leidinyje. Atskirus straipsnius savo nuožiūra gali užsakyti ir pati redaktorių kolegija.

Straipsnio autorius arba autoriai, pateikdami rankraščių leidinio „Žemdirbystė” redakcijai, garantuoja, kad rankraščio medžiaga, svarbiausios mokslinės išvados nėra skelbtos (išskyrus anksčiau minėtus atvejus) spaudoje, kad teksto turinys, autorystė yra suderinta su bendraautoriais.

Straipsnių tinkamumą leidiniui apibūtinama bei jo turinį sudaro redaktorių kolegija, atstovaujanti svarbiausias agronomijos ir su ja susijusias biologijos mokslo šakas.

Straipsnio rankraščio pateikimo - priėmimo procedūra

Straipsnius redakcijai gali pateikti bet kuris Lietuvos ar užsienio šalies mokslo darbuotojas. Ne mokslo darbuotojai gali pateikti straipsnį, parašytą tik kartu su mokslo darbuotoju.

Rankraštis, parengtas kompiuteriu, laikantis toliau tekste nurodytų reikalavimų ir atspausdintas popieriuje, redakcijai – Lietuvos žemdirbystės instituto Leidybos ir informacijos grupei pateikiamas dviem egzemplioriais. Ant vieno egzemplioriaus pasirašo mokslinio padalinio, kuriame dirbant atlikti tyrimai, vadovas. Rankraštis registruojamas ir perduodamas redaktorių kolegijos nariui. Jis įvertina, ar rankraštis turiniu ir forma atitinka svarbiausius moksliniams straipsniams keliamus reikalavimus, taip pat gali išrecenzuoti. Rankraščiai, kurie buvo atmesti pirmojo įvertinimo metu, su lydinčiuoju paaiškinamuoju raštu yra grąžinami autoriui. Jei straipsnio tinkamumas nekelia abejonių, redaktorių kolegija skiria du straipsnio recenzentus.

Recenzentai, per dvi savaites išrecenzavę straipsnį, atsiunčia jį redakcijai, kuri rankraščių kartu su recenzijomis grąžina autoriui pataisyti. Recenzentų pavardės autoriams yra neskelbiamos. Jei su esminėmis recenzentų pastabomis autorius nesutinka, redakcijai pateikia atsakymą ar paaiškinimą raštu. Pataisytą rankraščių autorius per dvi savaites siunčia paštu redakcijai kartu su elektronine jo laikmena (diskeliu) arba el. paštu. Paruoštą straipsnį įvertina redaktorių kolegijos nariai. Jiems kartu su straipsnio rankraščiu pateikiamos recenzijos ir autoriaus atsakymai į pareiktas pastabas.

Reikalavimai rankraščiui

Struktūra ir apimtis

Rankraščio forma privalo atitikti moksliniams straipsniams keliamus reikalavimus. Teksto ir jo sudėtinių dalių seka yra tokia:

Straipsnio pavadinimas (ne daugiau kaip 10 žodžių);

Autoriaus vardas, pavardė;

Vardas rašomas mažosiomis, pavardė – didžiosiomis raidėmis. Jei yra keli autoriai, rašoma mažėjančia jų įdėto darbo, ruošiant straipsnį, tvarka.

Institucija, jos adresas, elektroninis paštas.

Pagrindinis tekstas

Santrauka (iki 600 spaudos ženklų);

Labai glaustai pateikiami tikslai, sąlygos, metodai, gauti svarbiausi rezultatai.

Reikšminiai žodžiai (ne daugiau kaip 10);

Įvadas;

Trumpai apibūdinama problema, ankstesni kitų panašių tyrimų rezultatai bei šio darbo reikalingumas, originalumas, tikslas, hipotezė;

Metodai ir sąlygos;

Rezultatai ir jų aptarimas;

Išvados;

Literatūra;

Santrauka anglų ar lietuvių kalba (600 spaudos ženklų);

Padėka (jeigu reikia).

Straipsnio pabaigoje turi būti autoriaus (-ių) **parašas** bei pasirašymo **data**.

Straipsniai, kurie parašyti remiantis netradicinių tyrimų rezultatais, apžvalginiai, diskusiniai gali turėti ir kitokias teksto struktūrines dalis.

Pateikiamo straipsnio **apimtis ne didesnė kaip 15 puslapių**, įskaitant lenteles ir paveikslus; didesni priimami tik leidus redaktorių kolegijos pirmininkui.

Teksto parengimas

Straipsnis, parašytas lietuvių ar anglų kalba kompiuteriu, atspausdintas MO Microsoft **Word for Windows 97; 2000** teksto redaktoriais **Times New Roman (Baltic) 13 dydžio šriftu** vienoje A₄ formato (210 x 297 mm) lapo pusėje, atstumas tarp eilučių rankraščiu – 1 (single), tekstui po recenzijų – 1,5 (1,5 lines), išlyginimas iš abiejų pusių, pateikiamas elektroninėje laikmenoje – 1,44 MB diskelyje. Paraščių plotis: viršuje – 2,0 cm, apačioje – 2,54 cm, dešinėje ir kairėje – 2,5 cm.

Paryškintai (**Bold**) rašoma straipsnio pavadinimas, antraštės bei svarbiausi struktūriniai jo elementai (**Santrauka, Įvadas, Metodai ir sąlygos, Rezultatai ir jų aptarimas, Išvados, Literatūra**). Kursyvu (*Italic*) rašomi lotyniški augalų rūšių, genčių, ligų, kenkėjų, mikroorganizmų pavadinimai (pvz., *Erysiphe graminis* DC ex Merat). Kitų kalbų asmenvardžiai pateikiami autentiška forma. Adaptuotos jų formos rašomos pagrečiui skliausteliuose, pvz., Craxi, Larouss'e (Larusas), Larousse'o.

Dažnai vartojami žodžiai, jų junginiai gali būti trumpinami, pvz.: veikl. medž. – veikliosios medžiagos, saus. medž. – sausiosios medžiagos, mln. – milijonas, šlamp. milt. – šlampsantys milteliai. Po lietuviškų santrumpų paskutiniosios priebalsės dedamas taškas, po tarptautinių matavimo vienetų taškai nededami.

Lentelės

Duomenys lentelėse neturi dubliuoti informacijos, pateikiamos paveiksluose ar kitoje iliustracinėje medžiagoje.

Lentelių numeracija rašoma paryškintai ir kursyvu (pvz., **1 lentelė, Table 1**). Tekstas – lietuvių ir anglų kalbomis. Pastaroji – *kursyvu*. Jei lietuviškas ir angliškas tekstai talpinami vienoje eilutėje, tarp jų dedamas ženklas /. Lentelės teksto dalys tiek vertikaliomis, tiek horizontaliomis linijomis neatskiriamos. Horizontaliomis linijomis atskiriamos tik lentelės metrikos dalys bei lentelės pabaiga. Lentelės padėtis puslapyje tik vertikali (Portrait).

Bandymų variantai lentelėse neturi būti žymimi skaičiais, sudėtingomis santrumpomis, o pateikiami visa arba suprantama patrupinta jų aprašo forma.

Paveikslai

Visa iliustracinė medžiaga – brėžiniai, grafikai, diagramos, fotografijos, piešiniai ir pan. – vadinami bendru **paveikslų** vardu ir sutrumpintai pastorintu šriftu bei kursyvu rašoma – **1 paveikslas, Figure 1**. Tekstas juose rašomas kaip ir lentelėse.

Paveikslai turi būti nespalvoti, padaryti **Microsoft Office 97, 2000** paketo elektronine lentele **EXCEL** arba kitomis šio paketo programomis ir **pateikiami straipsnio** tekste bei **atskiru jų EXCEL failu (byla) diskelyje**. Privaloma sąlyga – jų elektroninio atgaminimo galimybė, todėl ranka piešti, braižyti, kopijuoti paveikslai nepriimami arba jų perdarymas yra apmokestinamas pagal galiojančius maketavimo įkainius. Redakcija pasilieka teisę keisti jų formatą, atsižvelgdama į straipsnio ar viso leidinio dizainą.

Literatūros sąrašas

Į literatūros sąrašą gali būti įtraukiama:

- **straipsniai**, atspausdinti moksliniuose periodiniuose žurnaluose, moksliniuose recenzuotuose leidiniuose (knygose, monografijose), mokslinių konferencijų / simpoziumų, kurių medžiaga buvo recenzuota arba struktūros, apimties ir turinio požiūriu atitinka mokslinių periodinių leidinių straipsnių reikalavimus, straipsnių rinkiniuose;

- **mokslinės knygos, monografijos, mažesnės apimties recenzuoti ir vien tik mokslinės paskirties leidiniai arba jų dalys.**

Sąrašė rekomenduojama rašyti ne mažiau kaip 10-30 literatūros šaltinių. Visi jie turi būti cituojami tekste. **Du trečdaliai šaltinių turėtų būti ne senesni kaip paskutiniųjų 4-5 metų**, o senesni – tik ypač reikšmingi ir svarbūs. Autoriaus darbai citotini tik tie, kurie tiesiogiai siejasi su nagrinėjama tema.

Mokslinės ataskaitos, rankraštinė medžiaga, vadovėliai, žinytai, konferencijų tezės, rekomendacijos, reklaminiai bukletai bei laikraščiai literatūros šaltiniais nelaikomi ir į sąrašą neįtraukiami. Nuorodos į standartus, žinytus ir kitus normatyvinius teisinius dokumentus nurodomos puslapių išnašose.

Užsienyje leistų žurnalų, konferencijų rinkinių ir kt. pavadinimai netrumpinami. Literatūra sąrašė surašoma abėcėlės tvarka lietuviškomis raidėmis pagal žemiau pateikiamus pavyzdžius:

Monografijoms, knygoms, kitiems neperiodiniams moksliniams leidiniams

Sunkieji metalai Lietuvos dirvožemiuose ir augaluose: monografija / sudaryt. J. Mažvila. - Kaunas, 2001. - 343 p. (kai nurodoma visa knyga)

Sunkieji metalai Lietuvos dirvožemiuose ir augaluose: monografija / sudaryt. J. Mažvila. - Kaunas, 2001, p.15-30 (kai naudotasi tik 15-30 p.)

Novoselova A.S. Selekcija i semenovodstvo klevera. - Moskva, 1986. - 198 s.

Simpoziumų, konferencijų leidiniams

Gruzdevienė E. Linų apsauga nuo spragių // Linų auginimas ir jų tyrimai: mokslinės konferencijos pranešimai / LŽI. - Akademija, 2001, p.102-107

Straipsniams iš mokslinių žurnalų ir periodinių leidinių

Gipiškis V. Potvynio atneštų biogeninių elementų lokalizacija ir jų tarpusavio ryšys Nemuno žemupio salpos dirvožemiuose // Žemdirbystė: mokslo darbai / LŽI, LŽŪU. - Akademija, 2001, t.73, p.104-126

Curci M., Pizzigallo M., Crecchio C. et al. Effects of conventional tillage on biochemical properties of soil // Biology and Fertility of Soil. - 1997, vol.25, iss.1, p.1-6

Jeigu knygos ar straipsnio autorių yra daug, sąrašė rašomi tik pirmieji trys, pridendant santrumpą „ir kt.“ (angl. „et al.“).

Cituoti autorius straipsnio tekste galima tik tuos, kurie įrašyti į literatūros sąrašą. Kai autorių yra trys ir daugiau, rašomas tik pirmasis su santrumpa „ir kt.“, jei autoriai du, rašomos abiejų pavardės, įrašant po kablelio metus (pavardės – be inicialų).

Disertacijų santraukoms

Montvilas R. Beerukinių žieminių rapsų vystymosi ir produktyvumo tyrimai lengvuose priemoliuose: daktaro disertacijos santrauka / LŽI. - Akademija, 1999. - 34 p.

Statistiniai duomenys, skaičiai ir skaitmenys

Pageidautina detalai aprašyti naudotus tyrimų metodus ir nurodyti jų originalius šaltinius. Svarbi informacija apie bandymų išdėstymo schemą ir jos pasirinkimo motyvus. Lentelėse ir paveiksluose pateikiami duomenys **privalo būti statistiškai apdoroti**: apskaičiuoti vidurkiai, jų svyravimo paklaidos, ryšio ir jo tikslumo koeficientai, patikimo skirtumo ribos (priimtinausia, kai apskaičiuotos 95 % arba (ir) 99 % tikimybės lygiui) ir pan. Rodiklių žymėjimo santrumpos turi būti paaiškintos, jei jos neatitinka tarptautinių standartų.

Reikšminių skaitmenų turi būti ne daugiau, negu leidžia bandymo metodo tikslumas. Skaičių tikslumą parinkti atsižvelgiant į duomenų variaciją. Jeigu varijuoja dešimtys, pakanka vieneto tikslumo, jeigu varijuoja vienetai – vienos dešimtosios tikslumo ir t.t. Kitas reikšminių skaitmenų kiekio nustatymo būdas yra toks: tarp svyruojančių dydžių turėtų būti 20-30 galimų reikšmių.

Dimensijos ir nomenklatura

Visi fizikiniai vienetai, vienetų pavadinimai, jų simboliai bei rašymo tvarka turi atitikti tarptautinės sistemos reikalavimus. Kiti vienetai, jei jie padeda geriau suprasti prasmę, gali būti pateikti skliausteliuose.

Augalų, biologijos, entomologijos, fitopatologijos, pesticidų, agrochemijos, dirvožemio terminai ir pavadinimai turi atitikti naujausius jų tarptautinės ir nacionalinės nomenklatūros reikalavimus, pavadinimus bei rašymo formą. Bandymų dirvožemis, jei įmanoma, apibūdinamas pagal naująją (FAO) klasifikaciją, skliausteliuose pažymint ir senąją. Naudotini grynų elementų simboliai. Kitokie turi būti paaiškinti metodinėje dalyje. Pvz., fosforo kiekis augale žymimas grynu elementu P, tačiau apibūdinant trąšų normą ir vartojant simbolį P, reikia paaiškinti, kad žymimas P₂O₅ kiekis.

Vartotini statistiniai rodikliai ir jų simboliai

F – Fišerio kriterijus, n – imties vienetų skaičius, P – tikimybė, R – daugianarės koreliacijos koeficientas, r – koreliacijos koeficientas, r^2 – determinacijos koeficientas, V – variacijos koeficientas, s – standartinis nuokrypis, s^2 – dispersija, $s_{\bar{x}}$ – vidurkio standartinė paklaida, t – Studento t-testo kriterijus, \bar{x} – aritmetinis vidurkis, χ^2 – chi-kvadrato testo rodiklis, v (*l.l.*) – laisvės laipsnių skaičius, R_{05} , R_{01} – mažiausias esminis skirtumas.

Vartotini vienetai ir jų dimensijos

Vienetas	Dimensija	Vienetas	Dimensija
Ilgis		Slėgis	
Kilometras	km (10 ³ m)	Megapaskaliai	Mpa (10 ⁶ Pa)
Metras	m	Paskaliai	Pa
Mikrometras	μ m (10 ⁻⁶ m)	Temperatūra	
Milimetras	mm (10 ⁻³ m)	Celsijai	(+, -) °C
Nanometrai	nm (10 ⁻⁹ m)	Transpiracija	
Plotas		Miligramai iš kvadratinio metro per sekundę	mg ⁻² s ⁻¹
Hektaras	ha	Vandens matavimo dydžiai	
Kvadratinis kilometras	km ² (10 ³ m) ²	Kubinis metras	m ³
Kvadratinis metras	m ²	Kubiniai metrai per valandą	m ³ h ⁻¹
Kvadratinis milimetras	mm ² (10 ⁻³ m) ²	Koncentracija	
Tūris		Centimoliai kilograme (jonų mainų talpumas)	cmol kg ⁻¹
Kubinis metras	m ³	Miligramai kilograme	mg kg ⁻¹
Litras	L (10 ⁻³ m ³)	Masė	
Mililitras	ml	Gramas	g (10 ⁻³ kg)
Mikrolitras	μl	Kilogramas	kg
Energija, darbas		Megagramas	Mg (tona)
Džauliai	J	Gramai kilograme	g kg ⁻¹
Džauliai iš kvadratinio metro	J m ⁻²	Tona	t
Niutonai	N	Laikas	
Vatas	W	Valanda	h
Kilovatas	kW	Minutė	min
Derlius ir santykis		Sekundė	s
Kilogramai iš hektaro	kg ha ⁻¹	Metrai per sekundę	m s ⁻¹
Kilogramai iš kubinio metro	kg m ⁻³		
Kilogramai iš kvadratinio metro	kg m ⁻²		
Tonos iš hektaro	t ha ⁻¹		
Megagramai iš hektaro	Mg ha ⁻¹		
Litrai iš hektaro	L ha ⁻¹		